

2023/2129(DEC)

23.01.2024

СТАНОВИЩЕ

на комисията по транспорт и туризъм

на вниманието на комисията по бюджетен контрол

относно освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на общия бюджет на Европейския съюз за финансовата 2022 година, раздел III – Комисия и изпълнителни агенции (2023/2129(DEC))

Докладчик по становище: Петър Витанов

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по транспорт и туризъм приканва водещата комисия по бюджетен контрол да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. приветства констатациите на Европейската сметна палата („Палатата“), че консолидираните отчети на ЕС за 2022 г. дават вярна представа, във всички съществени аспекти, за финансовото състояние на ЕС; изразява съжаление, че нивото на грешки при бюджетните разходи се е увеличило от 3% на 4,2%; отбелязва, че това ниво на грешки се дължи главно на функция „Сближаване, устойчивост и ценности“; посочва, че в съответствие с оценката на Палатата грешките са както съществени, така и широко разпространени, и че по-високият им процент е свързан с по-сложните правила;
2. отбелязва, че изпълнението на бюджета за 2022 г. все пак беше частично повлияно от късното приемане на Регламента за МФР, високата инфлация и по-високите лихвени плащания по NGEU във връзка с като цяло по-високите лихвени проценти, предизвикани от нарастващата инфлация; освен това посочва, че то беше силно засегнато от незаконната и неоправдана агресивна война на Русия срещу Украйна, както и от необходимостта да се предостави комплексна хуманитарна и финансова подкрепа;
3. отбелязва, че окончателният бюджет за бюджетните кредити за поети задължения в размер на 182,2 милиарда евро, което надхвърля тавана на МФР от 179,8 милиарда евро, е станал възможен чрез използването на специални инструменти, като например Инструмента за гъвкавост, резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит, Европейския фонд за приспособяване към глобализацията за съкратени работници и резерва за солидарност и спешна помощ, за суми над определените тавани в седемгодишната финансова рамка (най-много 21,1 милиарда евро по цени от 2018 г. за седемгодишния период на МФР);
4. подчертава, че в рамките на МВУ при някои ключови етапи и цели липсва яснота или те не обхващат всички основни етапи на изпълнението на мярката; призовава Комисията и държавите членки да подобрят използването на финансирането по МВУ и изпълнението на националните планове, както и контрола, за да се гарантира най-доброто използване и добавената стойност на тези средства, особено в транспортния и туристическия сектор;
5. призовава Комисията да гарантира наличието на допълнителна консултантска подкрепа за националните органи на държавите членки, за да се ориентират в едновременното финансиране, свързано с усвояването на средства от няколко инструмента по едно и също време, а именно приключването на останалите програми по ЕСИ фондовете от МФР за периода 2014 – 2020 г., като се има предвид, че изпълнението на фондовете със споделено управление за периода 2021 – 2027 г. по РОР също е започнало, макар и със закъснение; изразява съжаление, че късното приемане на законодателството за фондовете със споделено управление от МФР за периода 2021 – 2027 г. и паралелното прилагане на няколко инструмента създадоха натиск върху административните ресурси, което доведе до забавянния при

одобряването на всички споразумения за партньорство с държавите членки и на повечето от програмите; отбелязва същевременно, че повечето държави членки са достигнали етапа на изпълнение на финансирането по линия на NGEU; подчертава, че наред с всичко това те трябва да прилагат мерки, въведени във връзка с агресивната война на Русия срещу Украйна, като например CARE и FAST-CARE, които водят до загуба на финансиране от страна на държавите членки;

6. признава, че през 2022 г. МСЕ е достигнал етапа си на пълно прилагане, и счита това за постижение; изразява съжаление относно намаляването в сравнение с 2021 г. на финансирането за покани за представяне на предложения по линия на инструмента за финансиране на МСЕ – Транспорт за 2022 г. за проекти, насочени към нова, модернизирана и подобрена европейска транспортна инфраструктура; отбелязва, че поканите за представяне на предложения по линия на МСЕ – Транспорт за 2022 г., които бяха стартирани през третото тримесечие на 2022 г., откриха допълнителни възможности за финансиране с допълнителни 6 милиарда евро съфинансиране от ЕС; настоява, че обезпеченият с достатъчно по размер средства бюджетен ред за МСЕ – Транспорт е от ключово значение за гарантиране на изпълнението на мрежата TEN-T, включително разширяването в източния регион, за да се осигури връзка с източните партньори като Украйна, екологизирането на европейския транспорт, увеличаването на военната мобилност и компенсиранието на безпрецедентно високите темпове на инфлация;
7. отбелязва, че 2022 г. беше втората година на „Хоризонт Европа“ – рамковата програма за подкрепа на научните изследвания и иновациите в областта на транспорта в МФР за периода 2021 – 2027 г.; приветства успешното приключване на 3 големи покани за представяне на предложения в областта на транспорта през януари, април и септември съответно за 122 милиона евро, 253 милиона евро и 91 милиона евро, които доведоха до нови проекти за научни изследвания и иновации в областта на транспорта за автомобилния, въздушния и водния транспорт, както и за инфраструктурата, мултимодалната мрежа/управлението на движението, логистиката и новите услуги за мобилност;
8. подчертава, че свързаността е от решаващо значение за сближаването и още повече за държавите членки в периферията на единния пазар; поради това счита, че е от основно значение за ЕС да играе водеща роля в насърчаването на еднакви условия на конкуренция в световен мащаб в секторите на въздухоплаването и мореплаването;
9. отново заявява, че мобилността е право на европейските граждани; поради това подчертава, че е от решаващо значение мобилността и транспортът да са налични, взаимосвързани, ефикасни и финансово достъпни за всички и всички транспортни политики на ЕС да са разработени в съответствие с този основен принцип; поддържа становището, че никой не може да бъде пренебрегван, че селските и отдалечените региони трябва да бъдат по-добре свързани и че освен това транспортът и мобилността трябва да бъдат достъпни за лицата с намалена подвижност и лицата с увреждания;
10. отбелязва, че 2022 г. беше първата година от прилагането на новата рамка за градска мобилност, която е неразделна част от пакета за ефективна и

екологосъобразна мобилност, с цел подобряване на градската мобилност; посочва, че ГД „Мобилност и транспорт“ е предприела проактивни мерки, включително създаването на реформирана експертна група на Комисията по градска мобилност, и е изготвила препоръката на Комисията относно националните програми за подкрепа на планирането на устойчива градска мобилност; приветства факта, че през 2022 г. са проведени поредица от прецизно организирани комуникационни прояви с изричната цел да се повиши осведомеността и разбирането за инициативите за градска мобилност; при все това отбелязва със загриженост, че тази рамка не признава, че всички видове транспорт имат своята роля и че всеки гражданин има правото да избира вида транспорт според своите предпочитания и потребности;

11. подкрепя работата на Европейската изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда (CINEA) във връзка с ефективното управление на нейните делегирани програми и подпомагането на ГД „Мобилност и транспорт“ при постигането на стратегическите ѝ цели съгласно Стратегията за устойчива и интелигентна мобилност;
12. приветства готовността на Комисията да проучи ползите и възможностите на новите видове транспорт, като например Хиперлуп;
13. приветства законодателната работа на ГД „Мобилност и транспорт“ с цел да допринесе за постигането на целите на Съюза в областта на климата, като например инициативата FuelEU — сектор „Морско пространство“, Регламента за инфраструктурата за алтернативни горива или инициативата ReFuelEU — сектор „Авиация; изразява съжаление обаче, че предложенията в пакета от мерки за екологизиране на транспорта, като например тези относно масите и размерите или комбинирания транспорт, са забавени;
14. призовава да се подготви преразглеждането на регулаторната рамка за: а) железопътния транспорт с цел премахване на съществуващите регулаторни пречки, така че той да може да бъде конкурентна алтернатива, със специален акцент върху разпоредбите относно управлението на капацитета, които са необходими, за да се отговори по-добре на нуждите, свързани с услугите за товарен превоз, и за да се регулират техническите и оперативните стандарти, които понастоящем се определят на национално равнище; б) комбинирания транспорт, разширявайки обхвата му до интермодалния транспорт, както и автомобилния транспорт; отбелязва, че тези преразглеждания следва да имат за цел да намалят разликите в изпълнението от страна на държавите членки, да включат разпоредби относно цифровизацията на информационните потоци и да засилят стимулите за интермодалния транспорт;
15. призовава за трансгранични и многонационални проекти и за опростяване, ускоряване и хармонизиране на цифровизацията и регулаторния процес за инфраструктурните проекти, особено за трансграничните междусистемни връзки и участъците с недостатъчен капацитет;
16. посочва, че непрекъснатите и увеличаващи се публични инвестиции в осигуряването на широкомащабна инфраструктура, особено мрежата TEN-T, са от ключово значение за осигуряването на взаимосвързаност, стимулирането на

икономическия растеж и пълноценното използване на възможностите на единния пазар; подчертава, че е важно основната мрежа TEN-T да бъде завършена до 2030 г.; призовава Комисията да предостави на държавите членки ясни насоки за това как да извършат пазарното проучване и как да изготвят план за развитие на терминалите, като обърнат специално внимание на трансграничните аспекти и на участъците по протежението на коридорите на основната мрежа; подчертава, че е важно да се определи целеви срок за изпълнение в рамките на 12 месеца след влизането в сила на новия регламент за TEN-T;

17. подчертава, че финансирането на преразглеждането на мрежата TEN-T трябва да отразява адекватно и да продължи да се фокусира върху разширяването на връзката към Източното съседство; във връзка с това настоява да не се забавя допълнително приемането на България и Румъния в Шенгенското пространство, за да се гарантира безпрепятствена транспортна връзка на изток;
18. приветства споразумението, постигнато на 30 декември 2023 г. от държавите – членки на ЕС, за премахване на контрола по вътрешните въздушни и морски граници с Румъния и България; настоятелно призовава Комисията да анализира всички възможни варианти за защита на правото на гражданите на Румъния и България на свободно движение, като осигури безпрепятствен автомобилен транспорт и мобилност между Румъния и България и останалата част от Съюза, за да се гарантира, че единният пазар е от полза за всички; подчертава, че присъединяването на Румъния и България към Шенгенското пространство е от съществено значение, тъй като едно разширено Шенгенско пространство без контрол по вътрешните граници ще направи ЕС по-силен; подчертава, че удължаването на присъединяването на Румъния и България към Шенгенското пространство за автомобилния транспорт може да доведе до антиевропейски настроения в тези държави, а оттук и до намаляване на доверието в проекта на ЕС и неговите институции; подчертава, че настоящото положение противоречи на един от основните европейски принципи на свободно движение; във връзка с това настоятелно призовава Комисията да анализира всички възможни процедури, за да защити правото на свободно движение на румънските и българските граждани;
19. отбелязва, че всички граждани на България и Румъния са дискриминирани, тъй като се сблъскат със забавяния, прекомерна бюрократична тежест и допълнителни разходи, когато пътуват с цел туризъм, работа, учене или извършване на стопанска дейност в чужбина, в сравнение с гражданите на държавите от Шенген; подчертава, че проверките за установяване на самоличност повишават търговските разходи за стоките с приблизително 0,4% до 0,9% от стойността на търговията на всяка шенгенска граница, а за търговията с услуги се прилагат още по-високи разходи; подчертава, че търговските разходи за цялото Шенгенско пространство са между 6,5 и 13 милиарда евро годишно;
20. приветства Специален доклад № 13/2022 на ЕСП, озаглавен „Свободно движение в ЕС по време на пандемията от COVID-19 – Ограничен надзор върху извършвания контрол по вътрешните граници и некоординирани действия на държавите членки“¹; настоятелно призовава както Комисията, така и държавите членки да

---

¹ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR22_13/SR_free-movement-phase-I_BG.pdf

прилагат старателно съдържащите се в него препоръки, включително по-строг надзор върху граничния контрол, установяване на оптимизирани процедури за събирането на данни за ограниченията и предоставяне на насоки с по-голяма практическа приложимост относно извършването на контрол; освен това припомня ролята на ECDC за засилването на надзора върху изпълнението на неговите насоки;

21. приветства приемането от страна на Комисията на изменено предложение, в съответствие с нейните „коридори на солидарността“, за преразгледания регламент за TEN-T през юни 2022 г., което има за цел да укрепи връзките с Украйна и Република Молдова посредством удължаването на четири европейски транспортни коридора до тези съседни държави; приветства факта, че на 11 ноември 2022 г. Комисията, Чехия, Полша, Румъния, Словакия, Република Молдова, Украйна, Европейската инвестиционна банка, Европейската банка за възстановяване и развитие и групата на Световната банка публикуваха съвместна декларация, в която обявиха обединяването на средства в размер на 1 милиард евро за коридорите на солидарността с цел повишаване на капацитета на тези транспортни коридори; приветства специалните покани за представяне на предложения в рамките на МСЕ – Транспорт за 2022 г. в подкрепа на проектите, които са насочени към подобряване на транспортната инфраструктура по коридорите на солидарността и на граничните контролно-пропускателни пунктове (ГКПП) между ЕС и Украйна и Молдова, като подчертава, че непрекъснатата помощ и подкрепа за Украйна са от първостепенно значение; във връзка с това приветства също така подписването на трите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства по МСЕ – Транспорт на стойност почти 45 милиона евро с цел подобряване на транспортните връзки между Молдова и Румъния по мрежата TEN-T, тъй като проектите ще модернизират транспортната инфраструктура на пътните гранично-пропускателни пунктове Унген, Албица-Леушен и Рени-Джурджулеш-Галац; отбелязва, че тези инвестиции ще укрепят коридорите на солидарността между ЕС и Украйна – маршрутите, които се използват след блокадата на украинските черноморски пристанища от Русия за транспортирането на износа и вноса на Украйна и Молдова;
22. приветства съществения принос на ГД „Мобилност и транспорт“ към последващите пакети от санкции срещу Русия и Беларус; припомня, че в областта на въздухоплаването те обхващаха както полетите с притежавани, управлявани или контролирани от Русия въздухоплавателни средства във въздушното пространство на ЕС, така и износа на авиационни стоки за Русия или подкрепата за използването на такива стоки от Русия, за да се възпрепятства международната свързаност на Русия и да се затрудни въздухоплавателният ѝ сектор;
23. приветства инициативата на Европейския фонд за доброволна солидарност за управление на въздушното движение за Украйна и Молдова под отговорността на Евроконтрол, чиято цел е да покрива разходите за персонал/обучение и всички други разходи с цел да се осигури оперативна готовност при възстановяване на въздушното движение; освен това приветства друг механизъм за солидарност на Евроконтрол, чиято цел е да се подпомогнат държавите на първа линия, които се борят с последиците от рязък спад във въздушното движение; посочва, че държавите, членувачи в Евроконтрол, решиха да създадат два специални фонда: един под формата на дарение за Украйна и Молдова в размер на 46,5 милиона евро

и един под формата на заем в размер на 46,1 милиона евро за Естония, Латвия, Литва и Полша;

24. приветства законодателните предложения на Комисията в областта на транспорта с цел да се помогне на Украйна по време на неоправданата и незаконна агресивна война на Русия, като например предложението за регламент относно украинските свидетелства за управление на МПС, включително свидетелството за управление на МПС за професионалните водачи;
25. приветства факта, че Украйна, Молдова и Грузия получиха статут на наблюдатели в Регионалния управителен комитет на Транспортната общност през ноември 2022 г.;
26. приветства представения от Комисията план за действие за военната мобилност 2.0, който надгражда успеха на първия план за действие от 2018 г.; подчертава, че планът за действие от 2022 г. разширява обхвата на военната мобилност, като разглежда заплахите и предизвикателствата, възникващи в рамките на новата обстановка по отношение на сигурността;
27. посочва, че държавите – членки на ЕС, до голяма степен използват една и съща транспортна инфраструктура за придвижване и превоз както за граждански, така и за военни цели; подчертава, че в основата на военната мобилност стои необходимостта от модернизирани транспортна инфраструктура с двойна употреба по протежение на мрежата за военна мобилност, която се състои от мултимодални транспортни маршрути, свързани с логистични центрове, така че тя да може да поеме военни превози в потенциално голям мащаб и с голяма тежест в кратки срокове; ето защо отбелязва, че укрепването на транспортната инфраструктура с двойна употреба в цялата TEN-T включва развитието на мултимодални транспортни коридори и транспортни възли; счита, че в резултат на това развитието на транспортната инфраструктура с двойна употреба чрез съфинансиране от инструмента за финансиране МСЕ продължава да бъде основен стълб на този план за действие; посочва, че в съответствие със Стратегическия компас ЕС ще продължи да укрепва транспортната инфраструктура с двойна употреба в цялата трансевропейска транспортна мрежа с цел да насърчава бързото и безпроблемно придвижване на личен състав, материални средства и оборудване за военни цели за оперативно развърщане и учения, като работи в тясно сътрудничество с НАТО и други партньори;
28. приветства факта, че Комисията е ускорила оценката на поканата за представяне на предложения за военна мобилност в рамките на МСЕ за 2021 г. и е осигурила възможности за финансиране за военна мобилност за 2022 г. няколко месеца предварително; отбелязва, че това е довело до по-бързото отпускане на почти 1 милиард евро от средствата по МСЕ за ключовите инфраструктурни компоненти с двойна употреба, които обхващат всички видове транспорт и спомагат за разгръщането на инфраструктура с двойна употреба, например подобрявайки техническите параметри на железопътните мостове и тунели, модернизирайки летищната инфраструктура за граждански и военен трафик и адаптирайки техническите спецификации за пристанищната инфраструктура; приветства ангажимента на Комисията за преразпределяне на финансирането, предвидено за

краткосрочния инструмент в областта на отбраната; отбелязва финансирането от Европейския фонд за отбрана и предложението за подобряване на стратегическата транспортна инфраструктура на Съюза, за да може тя да стане годна за военна мобилност; освен това призовава Комисията да гарантира ясен ангажимент, както и да намери и представи решения за достатъчно увеличаване на средствата по бюджетния ред за военна мобилност извън рамките на Инструмента за гъвкавост, за да се укрепи европейската сигурност и да се включи инфраструктурата за военна мобилност в рамките на TEN-T; посочва, че през 2023 г. ще бъде направена оценка на установяването на липсващите връзки и участъците с недостатъчен капацитет във физическата транспортна инфраструктура в държавите членки, които биха могли да възпрепятстват бързото и широкомащабно разполагане на военни сили;

29. приветства действията, предприети от Комисията през декември 2022 г. за ускоряване на финансирането на 35 проекта за военна мобилност по TEN-T; отбелязва, че ускорената оценка на поканата за представяне на предложения за военна мобилност в рамките на МСЕ за 2021 г. доведе до по-бързото отпускане на почти 1 милиард евро от средствата по МСЕ за ключови инфраструктурни компоненти с двойна употреба;
30. припомня Специален доклад № 27/2021 на Палатата, озаглавен „Подкрепа от ЕС за туризма – необходимост от нова стратегическа ориентация и по-добър подход на финансиране“; припомня препоръката на Палатата към Комисията за формулиране на консолидирана нова стратегия за екосистемата на туризма на ЕС в сътрудничество с държавите членки с цел разработване на ефективна програма за туризма за 2030 г. и прилагане на процедури за подбор по отношение на инвестициите в туризма, финансирани по линия на ЕФРР, за да се подкрепи новата стратегическа ориентация; подчертава отговорността на Комисията да подкрепя държавите членки при насърчаването на свързаните с туризма инвестиции, в съответствие със стратегическата програма;
31. призовава за примери за инвестиции от значение за сектора на туризма, свързани с разнообразяване на предлагането на туристически услуги, удължаване на туристическия сезон и създаване на туристически продукти с висока добавена стойност или насочени към специфични групи, иновативни услуги и цифровизация;
32. отново отправя искането на Парламента за създаване на нов бюджетен ред за туризма, за да се подкрепи този сектор, който беше сериозно засегнат от COVID-19 и понастоящем страда от енергийната криза и инфлацията и е изправен пред значителни предизвикателства, свързани с въздействието на екологичния и цифровия преход в транспортния и туристическия сектор; призовава Комисията да разработи нова стратегия за туристическия сектор и пътна карта за интелигентен и устойчив туризъм, подкрепена с бюджетни средства, като се има предвид също така, че туристическата индустрия се състои в по-голямата си част от МСП;
33. предлага да се освободят от отговорност Комисията и нейните изпълнителни агенции във връзка с изпълнението на общия бюджет на Съюза за финансовата 2022 година в областта на транспорта и туризма.

**ПРИЛОЖЕНИЕ: СУБЕКТИ ИЛИ ЛИЦА,
ПРЕДОСТАВИЛИ ИНФОРМАЦИЯ НА ДОКЛАДЧИКА ПО СТАНОВИЩЕ**

В рамките на своята изключителна отговорност докладчикът декларира, че не е получена никаква информация от субекти или лица, които следва да бъдат посочени в настоящото приложение съгласно член 8 от приложение I към Правилника за дейността.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	23.1.2024
Резултат от окончателното гласуване	+: 30 -: 3 0: 2
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Carlo Fidanza, Mario Furore, Isabel García Muñoz, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov, Elissavet Vozenberg-Vrionidi, Lucia Vuolo
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Markus Ferber, Vlad Gheorghe, Roman Haider, Pär Holmgren, Ljudmila Novak, Dorien Rookmaker
Заместници (чл. 209, пар. 7), присъствали на окончателното гласуване	Viola von Cramon-Taubadel

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

30	+
ECR	Carlo Fidanza, Tomasz Piotr Poręba, Dorien Rookmaker
PPE	Magdalena Adamowicz, Markus Ferber, Elzbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Ljudmila Novak, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Vlad Gheorghe, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Isabel García Muñoz, Bogusław Liberadzki, Rovana Plumb, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Karima Delli, Pär Holmgren, Tilly Metz, Viola von Cramon-Taubadel

3	-
ECR	Peter Lundgren
ID	Philippe Olivier
The Left	Kateřina Konečná

2	0
ID	Roman Haider
NI	Mario Furore

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“